Стратегия за развитие
на
социалните услуги в Община Долна баня - 2011-2016 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия представя развитието на социалната политика в община Долна баня за периода 2011-2016 година и дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на жителите на общината от социални услуги и подкрепа. Тя е съобразена с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на социални услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на социалната политика, приети с различни документи:

- Ориентиране на социалните услуги към най-уязвимите групи: лица с увреждания, самотни родители, възрастни и деца, застрашени от попадане в институции;
- Преминаване към алтернативни форми на социални услуги, предоставяни в общността, съобразно потребностите на хората от Общината;
- Привличане на партньори при предоставяне на социални услуги – други институции, НПО и представители на бизнеса, с оглед подобряване на социалната интеграция и качеството на живот на хората;

Стратегията за развитие на социалните услуги на община Долна баня е съобразена с Общинския план за развитие за периода 2007 - 2013 г., като за всяка година ще се изготвя план за дейностите, който ще съдържа конкретните действия, срокове, отговорности и финансиране.

Изпълнението й е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората в неравностойно социално положение;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят със социалните си проблеми;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската социална политика за предоставяне на социалните услуги е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината,с цел подобряване благосъстоянието на рисковите групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на общинската стратегия участваха:

- Община Долна баня
- Дирекция” Социално подпомагане” гр.Долна баня
- Регионална Дирекция “Социално подпомагане”гр.Самоков
- Дирекция ”Бюро по труда” гр.Долна баня

Виждания за развитие на системата от социални услуги в общината е написана за периода 2011-2016 година.

II. ОБЩА ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Брой на населението

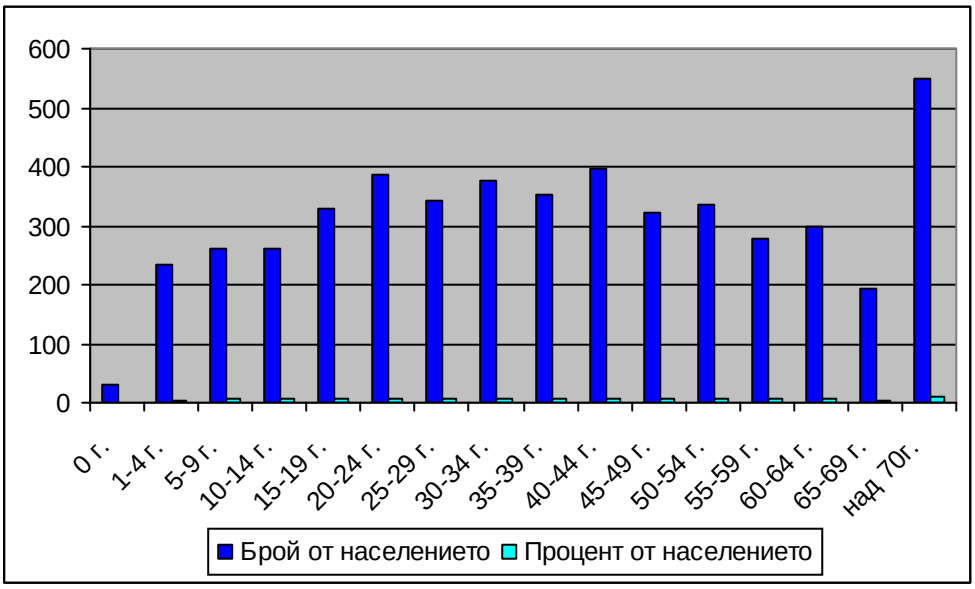
Територията на община Долна баня обхваща град Долна баня.

По данни на ЕСГРАОН към 15.06.2010 година населението на общината по постоянен адрес възлиза на **4949 души**.

2. Население по възрастови групи –Диаграма № 1

Групи възраст	**Община Долна баня**	**отн. дял /%/**
0 г.	29	0,59
1-4 г.	234	4,73
5-9 г.	262	5,23
10-14 г.	261	5,27
15-19 г.	330	6,67
20-24 г.	386	7,80
25-29 г.	344	6,95
30-34 г.	377	7,62
35-39 г.	352	7,11
40-44 г.	397	8,02
45-49 г.	321	6,49
50-54 г.	337	6,81
55-59 г.	278	5,62
60-64 г.	297	6,01
65-69 г.	194	3,92
над 70 г.	550	11,11
Всичко	4949	

Диаграма № 1

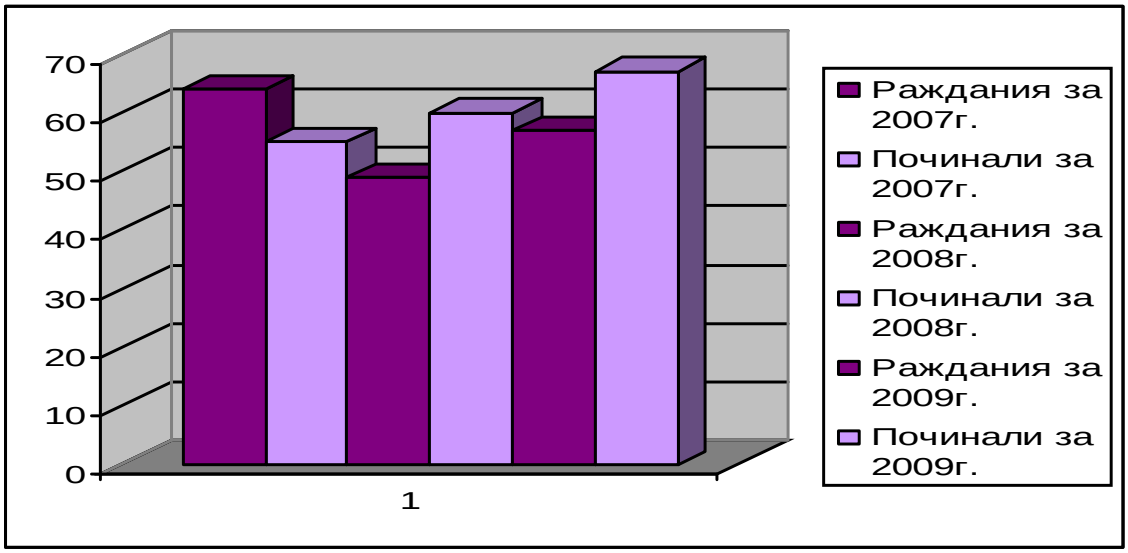

3. Раждаемостта към 15.06.2010г. е 3,43 % при смъртност 3,68 % /. Налице е трайна тенденция към демографски срив – минус 0,93 %.- **Диаграма № 2**

Раждания за 2007 г. (общ брой)	64
Раждания за 2008 г. (общ брой)	49
Раждания за 2009 г. (общ брой)	57

Починали за 2007 г. (общ брой)	55
Починали за 2008 г. (общ брой)	60
Починали за 2009 г. (общ брой)	67

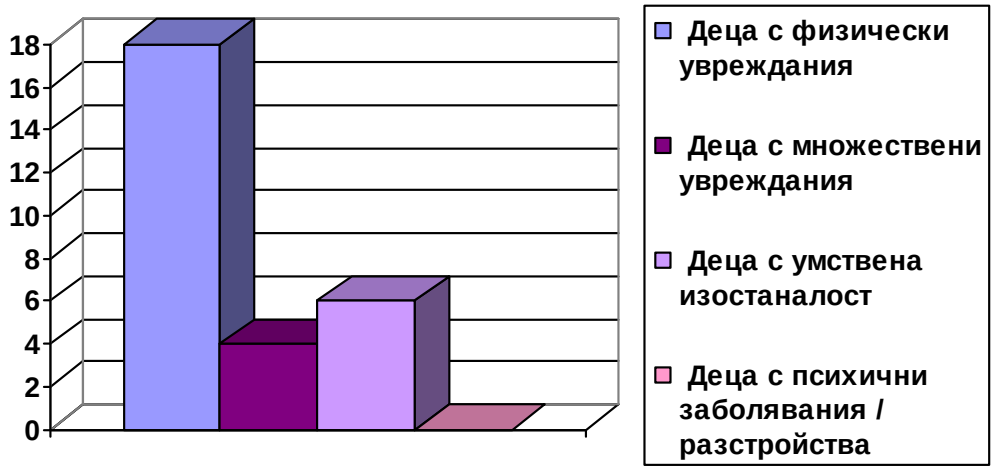
Диаграма № 2

4. Инвалидизираните лица в общината са около 871. От тях децата с увреждания са както следва:

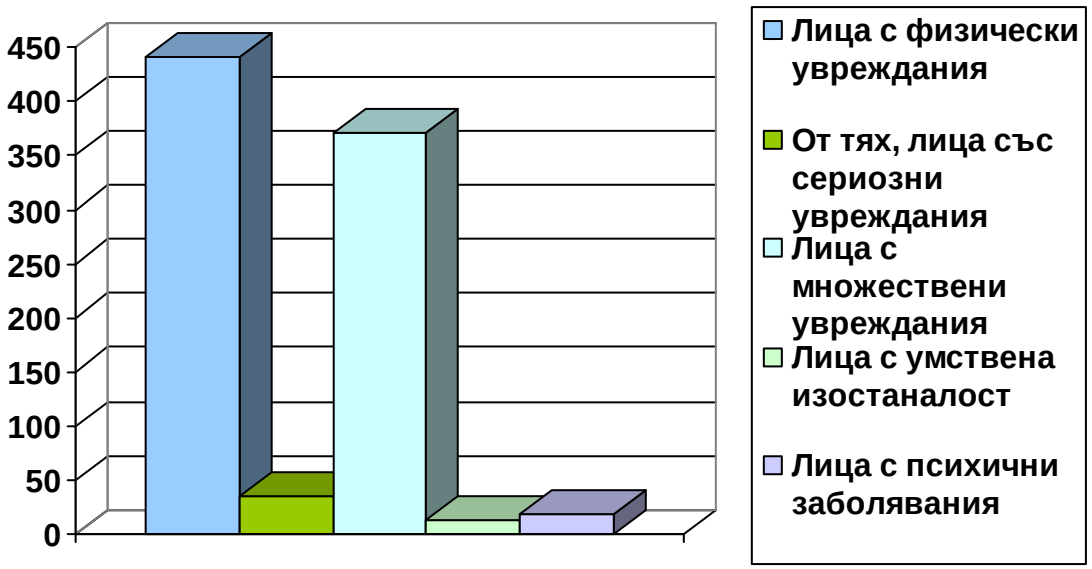
Деца с физически увреждания	18
Деца с множествени увреждания	4
Деца с умствена изостаналост	6
Деца с психични заболявания / разстройства	0

Диаграма № 3

Лица с физически увреждания	442
От тях, лица със сензорни увреждания	35
Лица с множествени увреждания	371
Лица с умствена изостаналост	13
Лица с психични заболявания	17

Пълнолетни лица с увреждания - **Диаграма № 4**

5. Броят на подпомаганите лица и семейства от Дирекция “Социално подпомагане” – Самоков към 15.06.2010г. е 898 броя.

Лица получаващи целеви помощи за отопление - сезон 2007-08 г.	425
Лица получаващи целеви помощи за отопление- сезон 2008-09 г.	417
Лица получаващи целеви помощи за отопление- сезон 2009-10 г.	386

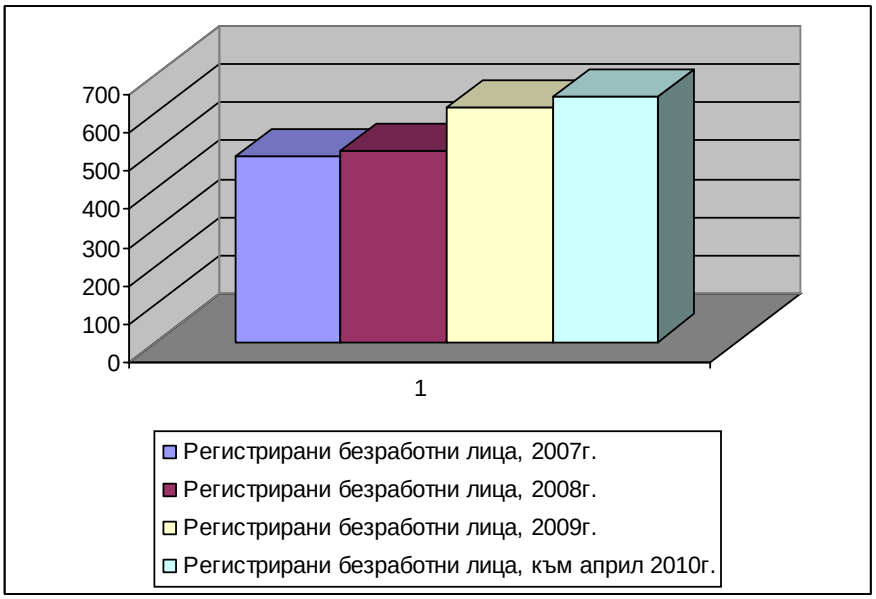
6. През настоящата година в специализирани социални институции няма настанени деца и възрастни.

7. Пазар на труда и трудова заетост

От проучването личи и още един факт – увеличава се делът на безработните на територията на общината. Като средногодишния брой на безработните в община Долна баня по години е следния:

Регистрирани безработни лица, 2007 г.	483
Регистрирани безработни лица, 2008 г.	498
Регистрирани безработни лица, 2009 г.	612
Регистрирани безработни лица, към април 2010 г.	641

Диаграма № 5

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	438
Брой безработни лица с увреждане	18
Брой безработни младежи от 18 до 25 години	81
Брой безработни лица на възраст над 55 години	75

Анализът на данните показва, че общината се характеризира със застаряващо население, съществена част от което е с инвалидизиращи

заболявания и медико-социални проблеми. Като се вземе в предвид това и продължаващата тенденция за застаряване на населението, може да се направи извод, че в следващите пет години контингентът на населението в предпенсионна и пенсионна възраст ще продължава да се увеличава. Като фактор за това може да се посочи и проявяващата се вътрешна миграция към по – големите градове, и то предимно от по – младото население на възраст 18 – 35 години, търсещо възможност за по – добра реализация и препитание. Безработицата в общината се увеличава с всяка изминала година. В същото време са налице значителни социални проблеми в семействата, свързани с отглеждане и възпитание на деца със специфични потребности и възрастни лица и инвалиди, които не могат сами да задоволяват ежедневните си потребности. Наличието на значителен брой социално подпомагани лица, предимно от малцинствените групи, както и самотни възрастни с ниски доходи, обуславя необходимостта от разкриване на социални услуги, насочени към подкрепа на тези категории лица.

III.ХАРАКТЕРИСТИКА НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ПО НАСТОЯЩЕМ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ДОЛНА БАНЯ

Социалните услуги се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата в неравностойно положение и изложени на риск да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване.Нуждаещите се лица имат правото да кандидатстват за получаването на социални услуги съобразно личните си нужди и предпочитания. На територията на Общината се предлагат услуги в специализирани институции, както и в общността.

Предлагани Социални услуги и институции в Община Долна баня

С промените в Закона за социалното подпомагане, приоритет бе даден на развитието на услугите в общността, като алтернатива на институциализацията. Социални услуги в специализираните институции се предоставят само след изчерпване на възможностите за извършване на услуги в общността. Кръгът на услугите в общността беше значително разширен, но въпреки това не се ограничава развитието и на други алтернативни форми, които не са изрично посочени в закона.

- **Дом за деца лишени от родителска грижа „Констанца Ляпчева”**

В община Долна баня функционира ДДЛРГ „Констанца Ляпчева” създаден 1939 г. с капацитет 30 деца. Постоянните грижи за децата са поети от педагози,психолог и социални работници. Обръща се сериозно внимание за преодоляване на социалната изолация чрез създаване на условия за интегриране в общността в съответствие с желанието и способностите на децата. Финансирането е държавна делегирана дейност.

- **Домашен социален патронаж /ДСП/**

На територията на общината има разкрит 1 брой Домашен социален патронаж, както следва: Домашен социален патронаж /ДСП/ - гр. Долна баня - капацитет 50 места, Услугата е насочена към обслужване на възрастни хора и хора с увреждания срещу заплащане на такса. Представлява комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна, поддържане на хигиената на жилищните помещения, обитавани от ползвателите, съдействие за снабдяване с необходимите технически и помощни средства при ползватели с увреждания, битови услуги и други. Към домашния социален патронаж работят 4 домашни социални помощници по програмата на МТСП “От социални помощи към осигуряване на заетост”.

- **Клуб на инвалида**

Създаден е 2004 г. и е наречен „Венетица”. В началото клубът е имал 120 члена. Сега са над 250. Основната цел на клуба е : Отстояване на правото на защита на хората с увреждания в община Долна баня и тяхното интегриране в обществото в съответствие с изискванията на нормативната уредба в република България.

- **Клуб на пенсионера**

Клубът на пенсионера се казва „Надежда” и е създаден през 2010 г. Има 200 члена и е форма на социална интеграция. В клуба се организират социални контакти и възможности за активен живот на пенсионерите. Тази форма на социална интеграция е все по-предпочитана от целевата група лица, за която е предназначена. На територията на община Долна баня има разкрит 1 брой клуб на пенсионера.

- **Център за обществена подкрепа /ЦОП/**

Центърът предоставя услуги не само на територията на община Долна баня, но и на територията на Община Костенец. Финансирането е държавно делегирана дейност. Основните целеви групи с които работи центърът са деца и семейства, живеещи в неравностойно социално положение във високо рискови общности, деца с увреждания, деца с отклоняващо се поведение, застрашени или отпаднали от училище, деца жертва на злоупотреби, насилие или експлоатация във или извън семейна среда. В центъра работят директор, психолог, възпитатели и социални работници, които координират дейността си с представители на отдел „Социална закрила”, с членовете на МКБППМН, с представители на общинска администрация, учебните заведения, РУП, неправителствения сектор и др. организации на територията на общините. Центърът е обезпечен с материална база, отговаряща на нормативните изисквания.

- **Осигуряване на заетост чрез Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”**

На територията на Общината се реализира и програмата „От социални помощи към осигуряване на заетост”, чрез която до края на юни 2010г. бе осигурена работа на 74 души. Основната й цел е да осигури трудова заетост на социално слаби и безработни лица на територията на Общината. Друга не по – малко важна цел е подобряване инфраструктурата, поддържане на чисти улици, площади и паркове в Долна баня.

IV.SWOT АНАЛИЗ

1. Силни страни

- наличие на политическа воля и желание за развитие на социални и здравни услуги сред представителите на местната власт;
- опит на администрацията, като доставчик на социални услуги;
- наличие на организации на хора в пенсионна възраст и хора с увреждания;
- свободен общински сграден фонд;
- традиции при предоставянето на услугата Домашен социален патронаж в общината;
- реализирани социални услуги чрез Националната програма „Асистенти на хора с увреждания” и НП „Социални услуги в семейна среда”
- изработена стратегия за интеграция на малцинствените групи от Община Долна баня;

2. Слаби страни

- амортизиран сграден фонд;

- ограничени финансови ресурси на общинския бюджет;
- ниска степен на информираност сред обществеността за възможностите и развитието на социалните услуги;
- непълен обхват на услугата „Домашен социален патронаж” на територията на общината;
- значителен брой на неработоспособни и възрастни хора на територията на общината;
- ниски доходи на голяма част от нуждаещите се от социални услуги;
- ограничени общински финансови ресурси за развитие на социални услуги;
- липса на неправителствени организации;
- липса на достъпна среда за хора с увреждания.

3. Възможности

- познаване и използване на възможностите за финансиране на проекти в социалната сфера от външнш източници;
- финансиране на социални услуги под формата на делегирани от държавата дейности;
- кандидатстване по оперативни програми от ЕСФ за предоставяне на социални услуги в общността;
- разкриване на нови социални услуги от резидентен тип за деца;
- наличие на добри практики и възможности за обмяна на опит в предоставянето на социални услуги;
- развитие на алтернативни форми за передоставяне на социални услуги;
- ремонт и/или реконструкция на съществуващия сграден фонд;

4. Заплахи

- дефицит в рамките на общинския бюджет;
- липса на собствени финансови средства за обезпечаване на социални услуги и зависимост от външно финансиране – програми и проекти;

- чести промени в нормативната уредба;

V. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

1. Държавен бюджет – чрез делигирани дейности.

2. Общински бюджет – ежегодно да се заделят средства за облекчения за хората, ползващи социални услуги, както и средства за съфинансиране на социални проекти.

3. Външни източници – средства от национални, европейски и др. фондове и организации, работещи в областа на социалните услуги.

4. Дарения, спонсорства, доброволен труд и други.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Подобряване качеството на живот и благосъстоянието на представителите на рисковите социални групи – възрастни хора и деца с увреждания, самотни възрастни хора, пенсионери, деца и семейства в риск.
2. Осъществяване на реална закрила, равен достъп и възможност за развитие на уязвимите социални групи.
3. Повишаване на качеството и ефективността на предоставяните социални услуги.
4. Разширяване обхвата на обгрижваните лица.
5. Подобряване координацията на институциите.

VII. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДОГОВОРЕНОСТИ

1. Община Долна баня

- координира действията по развитието на социалните услуги;
- предоставяне на подходящи помещения и сгради за предоставяне на социални услуги;
- разработване на проекти с цел осигуряване на финансиране от външни източници;
- разширяване на съществуващите и разработване на нови социални услуги на територията на общината;

2. Дирекция „Социално подпомагане”

- популяризират и разясняват социалните услуги предоставяни на местно ниво;
- извършват оценка на специфичните потребности на всяко нуждаещо се от грижи лице;
- осъществяват контрол на качеството на предоставените социални услуги.

3. Дирекция „Бюро по труда”

- информира и консултира работодатели и безработни лица относно развитие на програми, касаещи социалните услуги;
- организиране на курсове за квалификация и преквалификация;
- предоставяне на работа на рисковите групи от населението по програми на Агенцията по заетостта.
- осъществява контрол по изпълнение на сключените договори по програмите.

VIII. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА НОВИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2011-2016 ГОДИНА

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ	ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРЕН ОРГАН	ФИНАНСИРАНЕ
I. Разкриване на социални услуги				
	1. Център за настанявяне от семеен тип към ЦОП гр.Долна баня	До края на 2011 година	АСП Община Долна баня	Централен бюджет
	2.Обществена трапезария	2011, 2012, 2013,2014,2015,2016 години	Община Долна баня ДСП ДБТ	По проекти и програми МТСП
	3.Разширяване на услугата ЦОП с извършване на дейността семейно планиране.	До края на 2011 година	АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	4.Социален асестент и домашен помощник	До края на 2011 година	АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
II. Деинституционализация и преминаване към алтернативни форми на социални услуги в общността				
	1.Разкриване на защитено жилище за хора с психични отклонения и умствена изостаналост.	До края на 2012 година	Община Долна баня НПО	Делегирана от държавата дейност
	2. Разширяване на услугата ЦОП с извършване на консултации на деца и жени, преживели сексуално или домашно насилие.	До края на 2012 година	АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	3.Разкриване на център за настаняване на хора с деменция	До края на 2012 година	АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	4. Разкриване на дом за стари хора с отделение за лежащо болни	От 2013 г. до 2016 г.	МТСП, АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	5. Разкриване на център за настаняване от семеен тип за деца от 0 до 18 години.	От 2013 г. до 2016 г.	МТСП, АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	6. Разкриване на наблюдавано жилище	От 2013 г. до 2016 г.	МТСП, АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	7. Разкриване на хоспис	От 2013 г. до 2016 г.	МТСП, АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
	8. Център за временно настаняване на възрастни хора	От 2013 г. до 2016 г	МТСП, АСП Община Долна баня	Делегирана от държавата дейност
III. Дейности по превенция на настаняването в специализирани институции				

	1. Изготвяне на проект за развитие на дейността: личен асистент	2011, 2012, 2013,2014,2015,2016 години	Община Долна баня ДСП ДБТ	МТСП
	2. Изготвяне на списъци на деца с увреждания, необхванати в обучение, които да се предоставят на РИО на МОН	Всяка година до края на м.март	Община Долна баня	-
IV. Други дейности				
	1. Регулярно информиране на общината за актуални програми и проекти на МТСП и АХУ	постоянен	ДСП	-
V.Формиране на общинска политика в областта на социалните услуги				
	1. Организиране на работни срещи с представители на НПО за информиране за възможностите за кандидатстване по проекти или към АХУ	Всяка година	Община Долна баня ДСП	-
	2. Провеждане на обучителен семинар за популяризиране на добри практики в сферата на социалните услуги в общността	В края на 2011 година	Община Долна баня РДСП ДСП	-

IX. КРАТКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ НОВИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

1. Дневен център за работа с деца към ДДЛРГ ”Константа Ляпчева”.

Целевата група са деца на многодетни семейства,социално слаби, деца в риск, деца от семейство с липсващ родител. На тях ще бъдат предоставени комплекс от услуги, които ползват децата от Дома. Единствената разлика е ,че децата от Дневния център ще спят по домовете си. Грижите за тези деца включват- храна, подготовка за училище, организация на свободното време, медицински грижи.

2. Обществена трапезария за социално слаби и възрастни хора

Доставчик на социалната услуга е Агенция за социално подпомагане. Трапезарията е с капацитет 120 лица, от които 50 са болни и трудноподвижни. На тях храната се доставя в дома им. Услугата е насочена към задоволяване на потребностите от храна за хора, които не могат да си я осигурят сами.

3. Разширяване на услугата ЦОП с извършване на дейността семейно планиране.

В този център може да се работи като програма „пре- и пост-наталната грижа”; работата е групова и мобилна в ромската общност; много полезни са медиаторите като човешки ресурс;

4. Разкриване на защитено жилище за хора с психични отклонения и умствена изостаналост.

Защитеното жилище предоставя комплекс от услуги, насочени към създаване на условия за пълно обслужване на потребителите през деня, във

връзка с удовлетворяване на техните ежедневни и рехабилитационни потребности, както и на техните нужди за организиране на свободното време, лични контакти и социални умения с оглед оказване на взаимопомощ, ефективна закрила и социална интеграция на хората в Защитеното жилище.

4. Изготвяне на проекти за развитие на дейностите: социален асистент, домашен помощник и личен асистент

Съгласно НП на МТСП се предлагат услуги на лица с увреждания в семейна среда. За лични асистенти се назначават близки на лицата, като желаещите кандидатстват пред Дирекция „Социално подпомагане".

В рамките на Националната програма "Асистенти на хора с увреждания" и НП „Социални услуги в семейна среда" в Община Долна баня през 2009 г., чрез Дирекция „Бюро по труда" и Дирекция "Социално подпомагане" са назначени 16 безработни лица. Ползватели на тази услуга са 32 лица, в т.ч. деца. Това са лица с над 90 % инвалидност.

Тази социална услуга включва: доставяне и/или приготвяне на храна, помощ при хранене; пазаруване – снабдяване на нуждаещите се с ежедневно необходимите продукти и лекарства; помощ за поддържане на лична хигиена – подпомагане при обличане, къпане, ресане, поставяне в инвалидна количка; помощ при вземането на лекарства, предписани от лекар, придружаване до личен лекар, при настаняване в болница и др.; извършване на плащания – за електричество, вода, местни и централни данъци и такси и др.; административна помощ – съдействие за изготвяне на необходимите документи за явяване на ТЕЛК, попълване и подаване на необходимите формуляри като данъчни декларации, молби за получаване на помощи от службите за социално подпомагане или до други административни звена и учреждения; съдействие при получаване на технически помощни средства; придружаване на хора извън домовете им –

придружаване извън дома, до учебно заведение, на кино, театър, гости и др.; помощ в общуването и поддържането на социални контакти – организиране на развлечения и занимания в дома и извън него, четене на книги и вестници; предоставяне на лични помощници за деца с увреждания, които да се грижат за отиването им на училище и заниманията им по домовете в извънучебно време.

6. Консултативен център за деца и жени, преживели сексуално или домашно насилие към ЦОП

В подкрепа на деца и жени, преживели сексуално или домашно насилие; млади хора, предлагащи сексуални услуги. Консултативния център да подпомогне жертвите на домашно и сексуално насилие с навременна и качествена социално-психологическа подкрепа за тяхното възстановяване или реинтеграция. Да работи върху превенцията на рисковото сексуално поведение и практики сред проституиращи млади хора.

7. Дом за стари хора с отделение за лежащо болни.

С възможността да се разкрие такава услуга, ние ще гарантираме равноправното положение и преодоляване на изолираността, чрез създаване на условия за интегриране в обществото на възрастните хора. Това трябва да съответства на техните желания и способности, пълно зачитане на достойнството, убежденията, потребностите и неприкосновеността им, както и правото им да взимат решения, засягащи качеството на техния живот и предоставяните грижи. Това ще улесни пълноценният им начин на живот. На възрастните хора трябва да се осигури подкрепа от семейството, близки и роднини, както в общността, така и за настанените в институции. Необходима е и адекватна защита на

правата им в съответствие с културните ценности на всяка социална система.

8. Център за настаняване от семеен тип за деца от 0 до 18 години.

Център за настаняване от семеен тип за деца е нова форма на социална услуга в страната, насочена към децата, които имат нужда от грижа извън тяхното семейство. Това е социална услуга от резидентен тип, която се разкрива на база на оценка на специфичните характеристики на децата в общността и потребностите от социални услуги на потенциалните ползватели.

9. Наблюдавано жилище

Наблюдавано жилище е форма на социална услуга за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирана институция, преходно жилище или защитено жилище и им предстои да водят независим начин на живот.

10. Хоспис

В общностното право не се съдържа легално определение на понятието „хоспис“. Понятието за хоспис произхожда от латинската дума hospitum, което означава частен пансион. Грижите, които се предлагат в хосписите нямат за цел удължаване на човешкия живот или ускоряване на смъртта, а единствено полагане на палиативни грижи за терминално болни пациенти и подобряване качеството на живот в последните им дни. Основната цел на лечението в хосписа е не само да се лекува болестта на пациента, а и да се облекчат максимално страданията му посредством полаганите за него палиативни грижи.

11.Център за временно настаняване на възрастни хора

Центърът за временно настаняване е услуга, която има за цел да предоставя близка до семейната грижа за лица, временно или трайно лишени от дом. Комплекс от социални услуги, насочени към задоволяване на ежедневните им потребности; Създаване на условия за подкрепа, чрез превантивна политика насочена към подобряване качеството на живот;

Основните дейности в центъра целят ограничаването на социалната изолация, в която се намират лицата. Процесът на социална интеграция е стъпаловиден и е съобразен с конкретните нужди на потребителите. Дейностите са насочени към създаване на условия **за социални контакти и битово устройване**.

Личността на човека се поставя в центъра на цялостната дейност.

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящият стратегически документ за развитие на социалните услуги в Община Долна баня е първата цялостна дългосрочна програма за предоставяне на изброените социални услуги, подредени по приоритети и разположени в период 2011-2016 година.

Тази Стратегия за развитие на социалните услуги в Община Долна баня е приета с Решение №17 взето с Протокол №6 от 26.02.2013 година на редовно заседание на Общински съвет град Долна баня